

ŠAKIŲ „VARPO“ MOKYKLOS KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo mokykloje tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja krizių valdymą Šakių „Varpo“ mokykloje (toliau – mokykla), krizių valdymo komandos narių funkcijas, darbo organizavimą, tarpinstitucinį bendradarbiavimą krizių valdymo mokykloje metu.
2. Krizių valdymo tikslas:
  - 2.1. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.
  - 2.2. užtikrinti, kad ugdymo procesas mokykloje kuo greičiau grįžtų į įprastą tvarką.
3. Krizių valdymą mokykloje organizuoja, koordinuoja ir vykdo mokyklos krizių valdymo komanda (toliau KVK).
4. Šiame tvarkos apraše vartojamos sąvokos:
  - 4.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt.;
  - 4.2. **krizė mokykloje** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą mokyklos bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę mokyklos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikuota netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme mokykloje, susišaudymas, gaisras, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas, infekcinės ligos protrūkis ir kt.;
  - 4.3. **krizės valdymas mokykloje** – koordinuoti veiksmai, kuriuos atlieka mokyklos krizių valdymo komanda, pasitelkus VGK, esant būtinybei psichologinės pagalbos teikėją, siekiant įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti mokyklos bendruomenei veiksmingą pagalbą;
  - 4.4. **krizių valdymo komanda mokykloje** – mokykloje nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų ar auklėtojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;
  - 4.5. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai dėl esamos asmens būklės išsakomos arba numanomos savižudiškos mintys, yra ketinimas žudyti, galimas ar patvirtintas tyčinis žalojimas.

5. Tvarkos aprašas parengtas ir organizuojamas vadovaujantis Rekomendacijomis dėl krizių valdymo mokyklose, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-229, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. gegužės 2 d. įsakymo Nr. V-319 redakcija) „Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašas“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1507 „Dėl pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems asmenims teikimo tvarkos aprašu“, bei atsižvelgiant į Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodeksą.

II SKYRIUS

KRIZIŲ VALDYMO MOKYKLOJE ORGANIZAVIMAS

6. Krizės valdymą mokykloje organizuoja nuolat veikianti mokykloje krizių valdymo komanda (toliau – KVK).
7. Mokyklos KVK paskirtis – pasirengti konstruktyviai reaguoti į krizę, o įvykus krizei – koordinuotai ir veiksmingai organizuoti krizės pasekmių įveikimą, užtikrinti krizės paveiktiems mokyklos bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą, atkurti įprastą mokyklos bendruomenės veiklą.
8. Kai krizė mokykloje įvyksta ugdymą organizuojant nuotoliniu ar hibridiniu būdu mokyklos KVK savo veiklą vykdo nuotoliniu ir (arba) tiesioginiu būdu, atsižvelgiant į ypatingų aplinkybių pobūdį.
9. Mokyklos KVK sudaroma iš 9 narių. Mokyklos KVK vadovauja mokyklos direktorius, jam negalint atlikti savo funkcijų, jo pavaduotojas ugdymui (toliau – mokyklos KVK vadovas). Mokyklos KVK sudaro: KVK vadovas, narys atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, narys, atsakingas už komunikaciją, narys, atsakingas už saugumą, narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą, narys atsakingas už informacines technologijas. Vienai funkcijai atlikti gali būti skiriami keli mokyklos KVK nariai arba vienam mokyklos KVK nariui skiriama atlikti kelias funkcijas, tačiau mokyklos KVK vadovo, nario, atsakingo už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, ir nario, atsakingo už komunikaciją, funkcijas atlieka skirtingi asmenys.
10. Mokyklos KVK nariais skiriami asmenys, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų: komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo,

savižudybės ir savižalos rizikos atpažinimo įgūdžių. Jais gali būti mokyklos administracijos darbuotojai, mokytojai ir/ar pagalbos mokiniui specialistai (logopedas, specialusis pedagogas, socialinis pedagogas, psichologas), visuomenės sveikatos priežiūros specialistas. Mokyklos KVK sudėtį tvirtina mokyklos direktorius.

11. Mokyklos KVK krizės valdyme atlieka šias funkcijas:
  - 11.1. parengia preliminarų krizės valdymo veiksmų planą, kuriame numato krizės valdymo veiksmus (toliau – krizės valdymo veiksmų planas) (1 priedas);
  - 11.2. įvykus krizei, konsultuojantis su mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia savivaldybės vykdomąja institucija ir psichologinės pagalbos teikėju(-ais), peržiūri preliminarų krizės valdymo veiksmų planą pritaikant jį esamai krizės situacijai ir įvertina mokyklos turimus vidinius psichologinei pagalbai reikalingus resursus, prireikus, iškviečia psichologinės pagalbos teikėją (-us), reguliariai aptaria esamą krizės situaciją ir tolesnius krizės valdymo veiksmus. Pasikeitus aplinkybėms priima sprendimą;
  - 11.3. koreguoti krizės valdymo veiksmų planą;
  - 11.4. sustabdyti krizės valdymo veiksmus. Sustabdžius krizės valdymo veiksmus aptaria krizės valdymo eigą ir numato postvencinius veiksmus.
12. Mokyklos KVK narių funkcijos:
  - 12.1. mokyklos KVK vadovas:
    - 12.1.1. vadovauja mokyklos KVK darbui;
    - 12.1.2. užtikrina, kad, nesant kurio nors komandos nario, jo funkcijoms krizės valdyme atlikti būtų paskirtas kitas mokyklos darbuotojas;
    - 12.1.3. užtikrina, kad komandos nariams dalyvaujant krizės valdymo veikloje būtų paskirti asmenys jų tiesioginiam darbui dirbti;
    - 12.1.4. rūpinasi, kad KVK nariai ir kiti mokyklos darbuotojai įgytų krizės valdymo kompetencijų ir nuolat tobulintų kvalifikaciją šioje srityje;
    - 12.1.5. inicijuoja mokyklos KVK posėdžius krizės valdymo klausimams svarstyti. Mokyklos KVK posėdžiai krizės valdymo organizaciniams klausimams (KVK narių funkcijoms krizės valdyme pasiskirstyti, preliminariam krizės valdymo veiksmų planui sudaryti, planuoti dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, pasidalinti patirtimi ir kita) aptarti organizuojami pagal poreikį, bet ne rečiau kaip 2 kartus per metus;
    - 12.1.6. įvykus krizei, nedelsiant informuoja Šakių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyrių; prireikus – kitas institucijas (Marijampolės apskrities vaiko teisių apsaugos skyrių Šakių rajone ar kitas);
    - 12.1.7. įvykus krizei, susisieikia su nukentėjusio asmens artimaisiais ir (ar) policija, patikslina krizės faktus, aptaria su asmens artimaisiais, kokia informacija apie krizę bus pateikta

- mokyklos bendruomenei (mokyklos administracijai, mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams);
- 12.1.8. krizės metu nedelsiant sušaukia ir informuoja apie krizę mokyklos krizių valdymo komandą ir vaiko gerovės komisiją;
  - 12.1.9. informuoja mokyklos administraciją ir mokytojus apie krizės valdymo organizavimo veiksmus ir pateikia informaciją apie krizę mokyklos darbuotojams, užtikrina, kad mokytojai nedelsiant (ne vėliau kaip kitą ugdymo dieną) vienu metu, mažoms mokinių grupėms (klasėse) praneštų informaciją apie krizę. Esant poreikiui, pateikia informaciją žiniasklaidai;
  - 12.1.10. mokinio ir (ar) mokyklos darbuotojo mirties atveju pasirūpina, kad jo asmens duomenys būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių ir kita; mirusiojo daiktus perduoda artimiesiems;
- 12.2. narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą:
    - 12.2.1. įvykus krizei, vertina situaciją mokykloje (labiausiai krizės paveiktus mokyklos bendruomenės narius, bendrą bendruomenės mikroklimatą, psichologinės pagalbos teikimo poreikį) ir mokyklos vidinius resursus, reikalingus psichologinei pagalbai teikti;
    - 12.2.2. bendradarbiaudamas su Šakių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriumi organizuoja psichologinės pagalbos mokyklos bendruomenei teikimo priemones (teikėjus, patalpas, laiką);
    - 12.2.3. labiausiai krizės paveiktiems mokyklos bendruomenės nariams siūlo psichologinę pagalbą ir (ar) teikia informaciją apie psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir (ar) teikia psichologinę pagalbą mokyklos bendruomenės nariams (rengia pokalbius su bendruomenės nariais, konsultuoja mokyklos bendruomenės narius individualiai ar grupėmis);
  - 12.3. narys, atsakingas už komunikaciją:
    - 12.3.1. reguliariai atnaujina mokyklos KVK narių ir psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) kontaktus ir užtikrina jų prieinamumą mokyklos KVK nariams ir mokyklos bendruomenei;
    - 12.3.2. bendradarbiaudamas su VGK, psichologinės pagalbos teikėju (-ais) ar Šakių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriumi, mokyklos KVK vadovu, parengia informacijos apie krizę tekstą, kuris bus skirtas mokyklos bendruomenei, prireikus ir žiniasklaidai, bei pateikia šią informaciją mokyklos KVK vadovui;
    - 12.3.3. konsultuoja mokyklos KVK vadovą, mokytojus, kaip informuoti apie krizę mokinius ir žiniasklaidą;
    - 12.3.4. paruošia informaciją apie krizę ir praneša mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams);
    - 12.3.5. vertina bendravimo su žiniasklaida efektyvumą;

- 12.4. narys, atsakingas už saugumo priemonių organizavimą:
  - 12.4.1. esant krizei, susijusiai su realia ar suvokiama grėsme mokyklos bendruomenės narių civiliniam saugumui, nedelsiant imasi priemonių, užtikrinančių mokyklos bendruomenės narių saugumą, ir informuoja KVK vadovą ar jį pavaduojantį asmenį, prireikus iškviečia policiją ir (ar) priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą (bendrosios pagalbos telefonu 112);
  - 12.4.2. po krizės vertina saugumo priemonių efektyvumą;
- 12.5. narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą:
  - 12.5.1. esant realiai ar suvokiamai grėsmei mokyklos bendruomenės narių sveikatai ir (ar) gyvybei, nedelsiant nustato sužeistus mokyklos bendruomenės narius, inicijuoja pirmosios medicininės pagalbos teikimą ir informuoja mokyklos KVK vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia greitąją medicinos pagalbą (bendrosios pagalbos telefonu 112);
  - 12.5.2. rūpinasi, kad krizės atveju būtų priemonių, reikalingų pirmajai medicininei pagalbai suteikti;
  - 12.5.3. numato vietą (-as) mokykloje, kur galėtų būti teikiama pirmoji medicininė pagalba;
  - 12.5.4. po krizės vertina pirmosios pagalbos organizavimo efektyvumą.
- 12.6. narys atsakingas už informacines technologijas:
  - 12.6.1. kai krizė mokykloje įvyksta ugdytą organizuojant nuotoliniu ar hibridiniu būdu, rūpinasi nuotolinio ryšio priemonių naudojimo, techninių nesklandumų išsprendimo, saugumo užtikrinimo klausimais.
- 13. Visi KVK nariai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

III SKYRIUS

SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

- 14. Bet kuris mokyklos darbuotojas, sužinojęs apie mokinio ar kito bendruomenės nario tyčinį žalojimąsi, ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, turi informuoti mokyklos psichologą arba jo nesant socialinį pedagogą. Nesant šių specialistų mokykloje, informuojamas mokyklos KVK vadovas arba V GK pirmininkas.
- 15. Nedelsiant informuojami ir iškviečiami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais.
- 16. Jei savižudybės grėsmę patiriantis mokyklos bendruomenės narys yra susižalojęs, apsinuodijęs, sutrikusios sąmonės arba yra akivaizdi grėsmė jo sveikatai ar gyvybei, t.y.

jis pradėjo ar ketina pradėti savižudybės veiksmus, - skambinti bendruoju pagalbos telefono numeriu 112 ir kviesti greitąją medicinos pagalbą.

17. Mokinys ar kitas bendruomenės narys esantis savižudybės krizėje, tęstinės pagalbos nukreipiamas pas psichikos sveikatos specialistą.
18. Mokinio tėvams/globėjams atsisakius pagalbos mokiniui esančiam savižudybės krizėje, mokyklos KVK apie tokį atvejį informuoja Marijampolės apskrities vaiko teisių apsaugos skyrių Šakių rajone.
19. Apie pagalbos teikimą kiekvienu savižudybės grėsmės atveju yra pildomas pagalbos teikimo eigos lapas (2 priedas).

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Su Krizių valdymo mokykloje tvarkos aprašu, patvirtintu mokyklos direktoriaus įsakymu, Pedagoginiai ir nepedagoginiai darbuotojai supažindinami.
  21. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) supažindinami su šia Tvarka, patalpinant ją mokykloje internetinėje svetainėje [https://www. varpas.lt](https://www.varpas.lt)
-

KRIZĖS VALDYMO VEIKSMŲ PLANAS

(Mokyklos pavadinimas)

(data)

1. Mokyklos bendruomenės narys, gavęs informaciją apie krizę mokykloje nedelsdamas informuoja mokyklos krizių valdymo komandos vadovą.....
.....
(vardas, pavardė, kontaktinis telefono Nr.).

Jam nesant, jo įgaliotą atstovą .....
(vardas, pavardė, kontaktinis telefono Nr.).
2. Mokyklos krizių valdymo komandos vadovas susisiekiama su nukentėjusiojo asmens artimaisiais ir (ar) policija patikslina krizės faktus (kas, kur ir kada įvyko) ir informaciją, kuri galėtų būti pateikta mokyklos bendruomenei.
3. Mokyklos komandos vadovas nedelsdamas sušaukia komandos posėdį. Mokyklos komandos narių vardai, pavardės, telefono nr., funkcijos krizės valdymo metu:
1.....
2.....
3.....
4.....
5.....
6.....
7.....
4. Mokyklos komandos vadovas informuoja apie krizę mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją.
Įstaigos pavadinimas.....
Kontaktinio asmens vardas, pavardė, telefono nr., el. paštas:.....
.....
5. Mokyklos krizių valdymo komanda posėdžio metu aptaria šiuos klausimus (priklausomai nuo konkrečios krizės situacijos posėdžio darbotvarkė gali būti papildyta įtraukiant kitus aktualius klausimus arba sutrumpinta, jei kai kurie klausimai neaktualūs konkrečios krizės situacijoje):
5.1. įvertina krizės paveiktų asmenų grupes (kurie bendruomenės nariai gali būti labiausiai paveikti);
Labiausiai krizės paveiktos asmenų grupės:
.....
.....

5.2. įvertina turimus psichologinės pagalbos mokykloje resursus, jei jų nepakanka, kreipiamasi į psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir informuoja mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją;

Psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) vardas, pavardė, telefono nr., el. paštas:

.....
.....

5.3. sutaria, kokia informacija apie krizę ir jos valdymo veiksmus bus pateikiama atskiroms bendruomenės grupėms (mokiniam, tėvams (globėjams, rūpintojams), darbuotojams, žiniasklaidai). Taip pat sutaria, kas, kada ir kokia forma pateiks parengtą informacinį tekstą;

5.4. esant būtinybei sprendžia apie papildomų civilinės saugos ir (ar) greitosios medicinos pagalbos priemonių reikalingumą (policijos ir (ar) priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, greitosios medicinos pagalbos iškvietimą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

5.5. svarsto būtinybę informuoti apie krizę kitas įstaigas ar institucijas ir bendradarbiauti su jomis organizuojant ar vykdant krizės valdymo veiksmus;

5.6. mirties atveju aptaria dalyvavimą laidotuvėse (visi mokyklos bendruomenės nariai turi būti informuoti apie laidotuvių laiką ir vietą; laidotuvėse dalyvauja tik norintys bendruomenės nariai);

5.7. atsižvelgus į konkrečios krizės aplinkybes ir remiantis posėdžio metu priimtais sprendimais, rekomenduotinai konsultuojantis su mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, tikslina preliminarų krizės valdymo veiksmų planą;

5.8. numato kito mokyklos krizių valdymo komandos posėdžio vietą ir laiką.

6. Apie krizę informuojama mokyklos bendruomenė.

7. Labiausiai nukentėjusiems asmenims teikiama psichologinė ir (ar) kita pagalba.

8. Pasirūpinama, kad visiems bendruomenės nariams būtų prieinama informacija apie psichologinės pagalbos galimybes.

9. Mokinio ar kito bendruomenės nario mirties atveju pasirūpinama, kad jo vardas, pavardė būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių, pasirūpinama mirusiojo daiktais.

10. Mokyklos krizių valdymo komanda reguliariai aptaria krizės valdymo veiksmų eigą, veiksmingumą, prireikus keičia, koreguoja krizės valdymo veiksmų planą.

**PAGALBOS TEIKIMO VAIKUI ESANT SAVIŽUDYBĖS
KRIZĖS GRĖSMEI EIGOS LAPAS**

Įvykio pobūdis/aprašymas _____

Kas informavo _____

Kada _____

Data/laikas	Specialistas	Veiksmai
